

**Toespraak van Minister van Binnenlandse Zaken
Annemie Turtelboom
op de 'Dag van de Brandweer'
van de Brandweervereniging Vlaanderen,
Bilzen, 17 oktober 2009**

Beste brandweerlieden,
Mijnheer de voorzitter,
Dames en Heren,

Mag ik U op mijn beurt hartelijk danken.

U offert een zaterdagvoormiddag aan het woord van de minister.

Ik zal mijn best doen U niet teleur te stellen. En toegegeven, het historisch kader maakt al veel goed.

Ik ben al eens te gast geweest bij de brandweer van deze gemeente een goede maand geleden, op 11 september.

Ik mocht toen mee de nieuwe voorpost inhuldigen, in Voeren, samen met de burgemeesters van Bilzen en Voeren en met toenmalig waarnemend gouverneur Herman Meers

Het was één van mijn eerste brandweerbezoeken als minister; en een fascinerend evenement. Zo'n nieuwe kazerne openen gaat gepaard met ceremonieel.

In stoet en mars naar de kazerne.

Prominenten in vol ornaat.

Brandweermannen in piekfijn uniform.

Inhuldiging met muziekkapel.

Overdracht van het vaandel.

Plechtige eedaflegging van de nieuwe commandant.
Dat alles op een warme late zomeravond, na valavond.

Ik heb aan het evenement een besef overgehouden.
Een besef hoe diepgeworteld de brandweer is in onze samenleving.
Een oeroud gegeven van onze maatschappij. In al haar vezels verbonden met ons dagelijks leven.

In elke gemeente, in elke stad is de brandweer organisch gegroeid. Telkens vanuit specifieke noden, met een eigen karakter.
Ze is zoals de schutterijen, de waterschappen, de kerkfabrieken, de armenzorg, de scholen, de schepencolleges, de politie. Je kan je geen lokale samenleving voorstellen zonder dat die er zijn.

U hebt me vandaag uitgenodigd als spreker.
U vroeg naar mijn 'mijn visie met betrekking tot de op stapel staande brandweershervorming'.
Ik ben op 17 juli minister van Binnenlandse Zaken geworden. Ik heb me sedertdien in geen enkel dossier zo verdiept als dit.

Ik heb met veel mensen gesproken.
De representatieve organisaties, onder meer mijnheer Withouck, de gemeentebesturen, de administratie, de provinciegouverneurs, bedrijven die met brandbestrijding bezig zijn.
En onderweg, tijdens bezoeken, vele brandweercommandanten, beroepsbrandweermannen en vrijwilligers.

U mag er gerust in zijn: ik ken het dossier

Laat mij meteen het belangrijkste element voor mij op tafel leggen: onze brandweer is geliefd.

Bij 97 % van de bevolking staat zij in hoog aanzien.

Ik kan u verzekeren dat men U dat benijdt, zeker als men politicus is.

Toch vinden we niet dat we op onze lauweren moeten rusten.

Herinner u de ambitieuze doelstellingen zoals die geformuleerd zijn door de commissie Paulus in 2006:

- de burger heeft recht op de snelste adequate hulp;
- de burger heeft recht op een gelijke basisbescherming tegen een gelijke bijdrageplicht;
- schaalvergroting is noodzakelijk.

Maar herinner u vooral het gevoel na de tragische ramp in Gellingen.

Het gevoel dat de veiligheid van de burger beter gewaarborgd moet worden, zoals die van de brandweerman.

De conclusie dat we dringend opnieuw moesten investeren in beter materiaal, in betere opleiding, in betere kennis.

Dat was de basisimpuls achter de brandweershervorming.

Ook in onze buurlanden evolueert men. Men blijft er overal gehecht aan de gemeentelijke basisstructuur.

Maar in Nederland heeft men de dispatching en de gespecialiseerde bestrijding regionaal georganiseerd.

In Duitsland is in de meeste deelstaten een bovenstructuur gecreëerd, ook inzake financiering.

In Frankrijk, waar de gemeenten vaak veel te klein zijn, zijn de départements de drijvende kracht geworden.

In Groot-Brittannië voert men heel geleidelijk het oorspronkelijk revolutionair hervormingsplan van 2002 uit.

En overal zet men hetzelfde centraal: de vernieuwing van opleiding en materiaal. Voor de veiligheid van de burger en van de brandweerman.

Ik heb daarover vele gesprekken gevoerd.

Er is een heel brede schakering aan noden inzake de hervorming. Er is een heel brede waaier aan meningen. Er zijn heel veel goede suggesties. Er is een grote bekommernis en betrokkenheid

En het zijn die, die we moeten valoriseren

Aan het einde van het verhaal wil ik nog minstens 97 % van de bevolking achter de brandweer zien staan.

En liefst 99 %.

En 98 % van de gemeentebesturen.

En 100 % van de brandweermannen.

Dat moet de ambitie zijn.

Dames en Heren

De brandweershervorming gaat door.

Stap voor stap zullen we haar ten uitvoer brengen.

Stukje bij beetje, om telkens ook om te zien of iedereen mee is.

Stap voor stap werken is de enige goede manier. Zeker met een diep ingeworteld gegeven als de brandweer.

We moeten de beroeps mee hebben, maar ook de vrijwilligers.

De burgemeesters, maar ook de burgers.

De kleine gemeenten, maar ook de grote steden.

Een brandweershervorming vereist een brede consensus, anders breekt het vertrouwen.

Stap voor stap is ook de enig realistische manier.

We zijn in het midden van de diepste economische crisis in 80 jaar. We beleven budgettair moeilijke tijden waarbij permanente middelen in de begroting voor de brandweer voor mij belangrijker zijn dan eenmalige.

Waarbij ook middelen voorzien zijn voor de uitbouw van de geïntegreerde meldkamers.

We moeten prioriteiten stellen. En die zijn dezelfde als bij de start van de brandweershervorming: veiligheid, betere kennis, betere uitrusting

zonnepanelen, hybride voertuigen of chemische branden, die we gaan verbreden. En daarnaast ook managementopleidingen voor officieren.

Vorming is essentieel om mee te blijven met nieuwe ontwikkelingen.

De derde investering is materiaal: nieuwe wagens, veiliger pakken, betere helmen, goede communicatie.

Het zijn noodzakelijke kosten, al willen we ook streven naar meer doelmatigheid in de keuzes. Via de brandweertzones.

Investeren doen we in het systeem van de geïntegreerde meldkamer met de CAD-Astrid technologie en de migratie van de 100-centra naar het nieuwe noodnummer 112.

In Oost-Vlaanderen heeft die omschakeling al plaatsgevonden, de voorbije week ook in Leuven.

Het potentieel is groot als we de mogelijkheden zouden willen combineren met andere vernieuwingen:

- de uniforme risico-analyse;
- de systematiek van veiligheidsplannen;
- eventueel ook de dispatching op provinciaal niveau.

We willen dat allemaal goed overwegen.

We blijven ons kenniscentrum uitbouwen dat zich op operationele doelen zal toeleveren:

- een betere statistische kennis van het fenomeen brand;
- informatie-uitwisseling met de buurlanden;
- de ontwikkeling van uniforme operationele procedures naargelang het type van brand;
- de organisatie van thematische studiedagen.

Dames en Heren

Dat is voor mij de kern van de brandweershervorming: veiligheid, beter materiaal, betere opleiding en kennis.

Betere preventie, moderne organisatie.

Dat is ons antwoord op het instinctief aanvoelen na Gellingen, daar zullen we op blijven doorgaan. Ook in deze moeilijke tijden.

Ik kom dan tot de positie van de brandweermannen.

Er zijn teveel statutaire kwesties die al een hele poos aanslepen. Ik wil de komende weken naar het kernkabinet trekken met een plan om een aantal knopen door te hakken. En ik zal de regering blijven alarmeren tot de knopen zijn doorgehakt.

Ik denk aan de kwestie van de arbeidstijd waar we tot een eigen systeem voor de brandweer moeten komen.

Ik denk aan het verbeteren van het sociaal statuut van de vrijwilliger.

Ik denk aan het behoud van de mogelijkheid dat een beroepsbrandweerman ook vrijwilliger mag zijn.

Ik denk aan de combinatie van werkloosheid en vrijwilliger.

Ik denk aan de eindeloopbaanproblematiek.

Ik vind veel van die dingen kleine bureaucratische plagerijen die niet op hun plaats zijn bij mensen die hun leven wagen voor andere mensen.

Ze moeten weg.

Tenslotte de structuren: ik weet dat daar veel om te doen is omdat ze de blikvanger zijn natuurlijk. Omdat ze misschien de grootste breuk vormen met het verleden.

Toch zeg ik ook voor de structuren dat de operationele kwaliteit de essentie moet zijn: hoe leiden ze beter en sneller tot de basisdoelstelling, meer veiligheid voor de burger en voor de brandweerman?

Diverse task forces hebben een groot deel van het verlangde werk al verricht, andere doen er iets langer over. Alle moeten ze op een bepaald ogenblik tot zonevorming overgaan.

Hoeft dat allemaal samen te gebeuren?

Niet noodzakelijk lijkt me.

De procedure van het beslissingsmoment wordt in de komende weken vastgelegd.

We gaan niet over één nacht ijs.

Belangrijk is dat de zones in een eerste fase een operationele werking krijgen :

- vertrekkend vanuit de bestaande gemeentelijke structuren;
- via samenwerkingsakkoorden;
- met een eigen operationele coördinator;
- met eigen organisatieprocedures in gevallen van nood
- en met federale steun en incentives.

De komende weken tekenen we dit allemaal verder uit in overleg met alle betrokken partijen. En, zoals ik zei, stap voor stap, met af en toe omkijken of iedereen nog mee is.

We zullen een Vaste Commissie voor de Brandweer oprichten. Brandweermannen, in al hun schakeringen, krijgen daarin de hoofdrol maar ook andere actoren zullen aanwezig zijn om zo een stabiel draagvlak te creëren voor de hervorming en een permanent adviesorgaan voor het beleid.

Enkel zo maken we kans op een brandweershervorming die in consensus voortschrijdt met respect voor al het goede dat al bestaat, met modernisering die breed aanvaard zijn en zonder risico voor de uitstekende reputatie van de brandweer.

Dames en heren

Ik hield er aan u vandaag mijn keuzes voor het beleid bekend te maken.

Deze toespraak gaat ook naar andere brandweerorganisaties, naar de media en naar de provinciegouverneurs en naar andere actoren.

Ik wil er een dialoog mee op gang brengen over de voortzetting van de brandweershervorming. Stap voor stap, zonder big bang.
Langs de meest realistische route.

Ik kan u niet een reis naar het Beloofde Land aanbieden, wel naar een betere toekomst. Door altijd vooruit te blijven gaan en dat samen aan te pakken.
Samen kunnen wij dat aan.
Samen zullen wij dat realiseren.

Ik dank U
